

denne velgjørende Reform skal udvirktes saaledes, som vi Alle, mine Herrer! ønske det og maae ønske det.

Jeg vil endnu bede bemærket, at hvad jeg saaledes har tilladt mig at anføre, vistnok, som allerede tidligere antydet, fuldt saavel finder sin Anvendelse i Huusmandssagen som i Gaardmandssagen. Det er iøvrigt ogsaa allerede forhen berørt, at der vel ere nogle Grunde, som særligen lode sig anføre for, at Valget i den her omhandlede Sag skulde være frit; men ligesom jeg har søgt at oplyse, hvorfor disse særegne Grunde, retligt beseete, neppe have stort at betyde (So!), saaledes har jeg tillige gjort opmærksom paa, at der ved Siden deraf gives Modgrunde, som ialtfald rundeligen turde opvæie hine, og som ligeledes ere særegne for Huusmandssagen; jeg troer endeligen og tilstrækkeligt at have antydet, at der ere for begge Sager sælles Grunde, der for mig, og, som jeg troer, for ret mange af Thingets Medlemmer maae være afgjørende, og jeg maa derfor have Thinget paalagt eller lagt paa Hjertet, maa paa det Indstændigste anbefale Thinget, i den her omhandlede Henseende at lade det forblive ved det foreliggende Lovforslag. Jeg har forresten ingenlunde overseet, at ikke blot paa den eller de Arbejdspligtiges, men ogsaa paa Eierenes Side det ene Valg, efter Vindringsforslaget, skulde være frit. Men herpaa ligger der, ved Siden af de ovenanførte Grunde, neppe stor Magt; thi han vil uden Tvivl blandt det betydelige Antal af de af Sogneforstanderskaberne og Communalbestyrelserne udnævnte Mænd altid kunne finde den, han med Tillid kan vælge; efter Lovforslagets § 2 kunne ogsaa Boldgiftsmandene vælges fra et Nabo-district. Jeg maa endnu bemærke, at jeg nærmest har taget Hensyn til de frie Valg; men dersom man er enig med mig i, at man

ikke skal gaae ind paa disse frie Valg, saa skal man sandelig heller ikke gaae ind paa Fordoblingen af Medlemmernes Antal. Det er dog — som alt tidligere berørt — kun for de frie Valgs Skyld, at man har villet have Tallet fordoblet; og dette kunde da ogsaa fuldt vel retfærdiggjøres, hvis Forudsætningen var rigtig og ønskelig; men, hvis man maa opgive de frie Valg, saa taler Alt for, at man ikke i disse Sager, og mindst i Huusmandssagen, bør fordoble Antallet af Afsløsnings-commissionernes Medlemmer, men at man ogsaa i denne Henseende bør lade Lovforslaget blive usforandret.

Ordføreren: Jeg skulde ikke have taget Ordet i dette Dødblik, og skulde navnlig saameget mindre have gjort det, som Udvalget, for hvilket jeg er Ordfører, ikke har optaget Indstillingerne om det frie Valg, hvortil dog den sidste ærebe Taleres Uttringer have knyttet sig, dersom jeg ikke maatte antage, at en Deel af dem, der nærmest kunde ønske at imødegaae den sidste ærebe Taler, skode endnu snermet fra at kunne faae Ordet. Jeg vil begynde med den Bemærkning, at det ikke er første Gang, man fra den ærebe Taler har hørt meget stærke Uttringer om „Agitationer“ og om forbærvelige Følger eller Fordærvelse, der skulde være fremkommen ved disse Agitationer, men ligesom jeg i det Hele taget ialmindelighed tør gjøre opmærksom paa, at loyale og legale Agitationer turde være et af de store Fortrin, der udmærke vor Tid for foregaaende Aarhundreder, saaledes turde det ogsaa være vist, at en loyal og legal Agitation netop skyldes, at vi ere komne næsten i Frihedens Gavn, netop skyldes, at Folket har faaet sit Die aabent for hvad der er Folkets Sag og hvad der maae gjøres for Folkets Frelse.